

International Educational Corporation
National University “Odesa Law Academy”

INNOVATION AND INTERNATIONALISATION IN HIGHER EDUCATION

**PROCEEDINGS
of the British–Ukrainian Conference**

*London,
16 October 2025*

ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

**МАТЕРІАЛИ
британсько-української конференції**

*м. Лондон,
16 жовтня 2025 року*

Odesa
“Yurydychna Literatura”
2025

UDC 378(410:477)(063)

I-64

Edited by **S. V. Kivalov**, Doctor of Law, Professor, Academician

Executive Editor: **D. A. Minchenko**

Innovation and Internationalisation in Higher Education : proceedings of the British-Ukrainian Conference (London, 16 October 2025) = Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті : матеріали британсько-української конференції (Лондон, 16 жовтня 2025 року) / edited by S. V. Kivalov ; executive editor D. A. Minchenko ; International Education Corporation ; National University “Odesa Law Academy”. — Odesa : Yurydychna Literatura, 2025. — 520 p.

ISBN 978–966–419–457–7

The proceedings of the British-Ukrainian Conference “*Innovation and Internationalisation in Higher Education*” are devoted to the development of joint educational and research initiatives, strengthening academic mobility, and promoting the exchange of experience between the academic communities of both countries. They also highlight the creation of new formats of cooperation in the fields of research, technology, and innovation. The implementation of British educational practices and international standards serves as a key factor in reforming the higher education system of Ukraine, contributing to its modernisation and successful integration into the European and global educational and research space.

UDC 378(410:477)(063)

Матеріали британсько-української конференції «*Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті*» присвячені розвитку спільних освітніх і наукових ініціатив, посиленню академічної мобільності, обміну досвідом між науково-педагогічними спільнотами двох країн, а також створенню нових форматів взаємодії у сфері досліджень, технологій та інновацій. Застосування британських освітніх практик і міжнародних стандартів є важливим чинником реформування системи вищої освіти України, сприяючи її модернізації та успішній інтеграції в європейський та міжнародний освітній і науковий простір.

The materials are published in the authors' editions.

The authors bear full responsibility for the quality, accuracy, and originality of their contributions.

© International Educational Corporation, 2025

© National University “Odesa Law Academy”, 2025

ISBN 978–966–419–457–7

4. Ipsos. 2024 National Student Survey (NSS) Results Out Now. London: Ipsos UK, 2024. URL: <https://www.ipsos.com/en-uk/2024-national-student-survey-nss-results-out-now>
5. Cormack Consultancy Group. UK–Ukraine Twinning . Edinburgh/Belfast: Cormack Consultancy Group, 2022–2025. URL: <https://www.consultcormack.com/ukraine>
6. Advance HE. Data-driven success: Leveraging evidence-based strategies in higher education. London, 2024. URL: <https://www.advance-he.ac.uk/news-and-views/data-driven-success-leveraging-evidence-based-strategies-higher-education>
7. National Agency for Higher Education Quality Assurance (Ukraine). Review on the quality of higher education in Ukraine, its compliance with the tasks of sustainable innovative development of society in 2024. Kyiv: NAQA, 2025. URL: <https://en.naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2025/06/REVIEW-ON-THE-QUALITY-OF-HIGHER-EDUCATION-IN-UKRAINE-2024.pdf>

Варшківна Н. В.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов,
Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРО ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА

Сучасна потреба здобувачів освіти у вивченні іноземних мов обумовлює вдосконалення складових процесу навчання цього предмета як компоненти освіти.

Серед важливих складових навчального процесу провідне місце займає метод навчання, який, в свою чергу, визначається змістом та цілями освіти. Правильний вибір методу навчання покращує якість засвоєння навчального матеріалу, тобто змісту, що вивчається, та прискорює здатність його застосування.

Концепт «метод навчання» у методиці навчання іноземних мов зазвичай вживається у широкому й вузькому значеннях. В широкому сенсі метод — це засадничий напрямок у навчанні, а у вузькому — один із засобів та прийомів навчання.

«Метод навчання — це напрямок у навчанні, що визначає цілі та завдання навчання, а також шляхи і способи досягнення визначеної мети згідно з умовами й етапом занять» [2, с. 28]. З цього визначення можна зробити висновок, що метод навчання надає розуміння загальної стратегії навчання, пануючі уявлення про розв’язання основних методичних завдань, що становлять сутність методу.

Побудова концептуальних засад методу навчання базується на певному підході, який (відповідно із тлумаченням) трансформується у варіант того самого методичного напрямку. На думку професора В. Л. Скалкіна, «підхід — це діяльність дослідника, що ґрунтується на теоретико-експериментальній основі, спрямована на вивчення особливо складного явища чи процесу з якогось одного боку, що видається найважливішим, з боку певної групи чинників або умов, в аспекті певної форми його існування» [4, с. 21].

Методика викладання лінгвокраїнознавства визнає два основні підходи: культурологічний і функціональний. Функціональний підхід базується на розумінні того, що зміст навчання іноземним мовам безперечно містить знання про національну культуру, однак лише в межах відібраного мовленнєвого матеріалу. У цьому випадку лінгвокраїнознавство не є самостійним у змісті навчання та має допоміжний характер з метою правильного розуміння лексем-реалій, що не мають еквівалентів і національно забарвлених метафор. Як наслідок, при вивченні іноземної мови курс лінгвокраїнознавства через його невеликий обсяг надає лише фрагментарні знання про історію, географію, політичний та економічний устрій країн, мова яких вивчається. Тексти складаються з автентичних матеріалів, що дозволяє повсякчасне ознайомлення з національною семантикою, яку вони охоплюють.

На думку авторів підручника для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів, «культурологічний підхід полягає в наданні пріоритету отримання культурологічної інформації з мовних одиниць, припускаючи компетентність в міжкультурному діалозі основним завданням у підготовці фахівця з державної або іноземних мов» [3, с. 59]. Отже, в культурологічному підході критичними є визначення і зіставлення концептів культури та мови. Серед багатьох визначень мови в різних суспільствах та періодах існування завжди наголошується її провідна роль у комунікації. Трудніше визначити культуру через те, що саме визначення концепту «культура» несе ознаки певного народу, етносу.

Словник української мови за редакцією І. К. Білодіда визначає культуру таким чином: «1) Сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії. 2) Рівень розвитку суспільства у певну епоху. 3) Те, що створюється для задоволення духовних потреб людини». [6]. Порівняємо це значення з англійськими дефініціями концепту «*culture*»: *culture* — the way of life, especially general customs and beliefs of a particular group of people at a particular time [7]. *Culture*. 1) Culture or a culture consists of the ideas, customs, and art that are produced or shared by a particular society. 2) A culture is a particular society or civilization, especially one considered in relation to

its ideas, its art, or its way of life. [8]. *Culture* — the customs, civilization, and achievements of a particular time or people [9]. *Culture* — the customs, beliefs, art, music, and all the other products of human thought made by a particular group of people at a particular time [10]. Не потрібно докла-дати зусиль, щоб виявити деякі розбіжності у визначенні концепту *культура* в українській і англійській мовах.

Якщо проаналізувати історію розвитку будь-якого суспільства, можна дійти висновку, що і в межах одного етносу концепт «культу-ра» еволюціонує. Для отримання культурологічної інформації з мов-ленневих одиниць іноземної мови необхідно правильно відтворити фонове значення висловів нерідної мови в площині своєї культури, а з метою міжкультурної комунікації потрібно забезпечити процес у зворотному напрямку. Відсутність надійної методики співвіднесен-ня культур є головною складністю, через що у більшості випадків це робиться інтуїтивно, без осмислення. Не можна не погодитися з думкою, що для вирішення задачі співвіднесення культур необхідно знайти загальні, «інтернаціональні» значення і функції культури, ха-рактерні для різних періодів розвитку суспільства, і використовувати їх як шлях для знаходження в просторі рідної культури понять культур інших суспільств [3, с. 89].

Посилення процесів, пов'язаних з глобалізацією, додає склад-ності останніми десятиліттями. Завдяки розвитку технічних мож-ливостей процеси міжнародної та міжкультурної комунікації стали проходити більш динамічно, залучаючи майже всі верстви суспіль-ства, позначаючись на всіх культурах, що прилучені. Соціальні, еко-номічні та політичні потрясіння планетарного розмаху, що відбулися нещодавно призвели до безпрецедентної міграції етносів та народів, їх розселення, переселення, змішання, зіткнення, що порушило тендітну, надбану сторіччями міжкультурну рівновагу і призвело до вираження міжкультурної комунікації у вигляді конфлікту культур. В таких умовах посилюється захисна функція культури, коли рідна батьківська культура згуртовує людей та одночасно відгороджує їх від чужинницьких культур. Тобто рідна культура діє як заслона, що охороняє національну самотність, і загорода, що відмежовує народ від інших культур.

Відбуваються процеси розподілу суспільства щодо ставлення до інших культур: певна частина суспільства сприймає чужинську куль-туру, інколи оголошуючи її більш розвиненою, однак інша частина суспільства має вороже ставлення до системи іншого суспільства та його культури. За таких умов вважаємо найважливішою проблемою навчання студентів знаходженню та використанню паралелей в різ-них культурах при забезпеченні комунікації. «У викладанні лінгво-країнознавства вважаємо важливим активно використовувати по-

рівняльний аналіз, виявляючи і пояснюючи причини подібностей і відмінностей у розвитку різних культур» [1, с. 270].

Завжди необхідно пам'ятати про кумулятивну функцію мови як архіву й інструменту передачі культурної спадщини суспільства молодшим поколінням. В цілому уникнення міжнародних контактів для народу та суспільства неприпустимо, бо лише завдяки культурному обміну розвиток суспільства стає можливим. На нашу думку, вороже ставлення до інших культур призводить до занепаду, що в свою чергу, можливе за відсутності освіченості щодо культурного розвитку інших народів і нерозуміння власної історії та культури.

Останнім часом, коли критичної значущості набуває соціальна й економічна інтеграція, коли збереження життя на планеті Земля стає глобальною проблемою, взаєморозуміння людей, їхній духовний зв'язок і пошук спільних шляхів подальшого прогресу висувається на перший план.

Діалог культур потребує якомога глибшого взаємного пізнання, пошуку спільного, що наближує представників певних національних культур одне до одного, надає фундамент для досягнення взаєморозуміння.

Серед багатьох шляхів, які створюють духовні зв'язки і чуйні відносини між людьми, безумовно, одним із визначальних є вивчення мов і культур інших народів.

Список використаних джерел

1. Варешкіна Н. Навчання лінгвокраїнознавства як процес прилучення до культури іншого народу. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2023. Вип. № 65, т. 1. С. 268–274.
2. Мартинова Р. Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов. Київ: Вища школа, 2004. 454 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін.; за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Скалкін В. Л. Навчання діалогічного мовлення. Київ: Вища школа, 1989. 158 с.
5. Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
6. Словник української мови: в 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1970–1980.
7. Cambridge International Dictionary of English. Cambridge University Press, 1995.

8. Collins COBUILD English Dictionary. Harper Collins Publishers, 1995.
9. The Concise Oxford Dictionary. Oxford University Press, 2000.
10. Dictionary of English Language and Culture. Longman Group Ltd., 2001.

Войтович П. П.

доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»

**ОСОБИСТІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ОРІЄНТИР
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Сучасний світ перебуває в процесі трансформації, який часто відчуває вкрай гостро. Трансформації зазнають усі сфери людського життя і, безумовно, трансформації зазнають люди. Трансформації пов'язані з різними подіями, але значною мірою вони відбуваються і через війну в Україні. Трансформації пов'язані, перш за все, із цінністю людського життя, людської гідності, волі, із правами і свободами людини.

Не оминають і не можуть оминати процеси трансформації і сферу освіти, адже освіта є про життя й існує для життя, вона здійснюється для людей і через людей.

У процесі освіти ще з самого дитинства і надалі людина не тільки набуває професійних компетентностей, але й відчуває ставлення до себе, до інших людей, пізнає цінність і справжність відносин між людьми.

Про це пишуть визначні науковці, підкреслюючи, що зокрема студентство «є особливою соціальною групою, яка відрізняється від інших груп населення високим освітнім рівнем, розвинутою пізнавальною мотивацією, найвищою соціальною активністю й досить гармонійним поєднанням інтелектуальної і соціальної зрілості, коли змінюються риси самосвідомості, емоційно-вольовий устрій життя, набуває розвитку ціннісно-сміслова сфера особистості» [2].

Розвитку ціннісно-сміислової сфери особистості сприяє застосування в процесі освіти креативного та особистісно орієнтованого підходів.

Однією із визначних рис модернізації освіти вважаємо саме креативність, що пояснюється неможливістю дослідження будь-яких суспільних явищ без творчого начала, тому що вирішення питань, які виникають перед світом, все частіше потребує нових ідей та підходів.

Креативність являє собою творче використання традицій, норм та інститутів освітньої спадщини в умовах нового часу. Креатив-

Бугаєць А. С. Українсько-британське партнерство в сфері якості вищої освіти	379
Варшківна Н. В. Про підходи у викладанні лінгвокраїнознавства	383
Войтович П. П. Особистість як основний орієнтир освітнього процесу	387
Глиняна К. М. Римське право як основа формування правничих традицій у системі вищої освіти України, ЄС та Великої Британії	390
Гребенюк Д. О. Розвиток міжнародної співпраці у сфері вищої освіти крізь призму забезпечення права на освіту	393
Дронов В. Ю. Право на спорт і освіту у міжнародному праві: британсько-український контекст та досвід Національного університету «Одеська юридична академія»	396
Єрмоменко С. В. Технології штучного інтелекту у формуванні дослідницьких компетентностей студентів-філологів	399
Задерейко О. В. Особливості пошуку наукової інформації з застосуванням систем штучного інтелекту	401
Іванійчук Т. Ю. Реалізації політик відкритості в науковому просторі епохи AI: британський та український досвід	405
Канєнберг-Сандул О. К. Академічна доброчесність як основний принцип освіти	411
Капустян І. В. Платформа Moodle як інструмент інноваційної трансформації освітнього середовища закладів вищої освіти	414
Ковальова К. О. Інтеграція наукових досліджень в освітній процес як засіб розвитку наукових навичок студентів	417
Козак Т. Б. Роль освіти у відбудові України	420